

SAK 27/14

Redegjørelse fra administrasjonen: Føring av brev i kommunens postjournal

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
28.11.2014

Vedlegg:

- Arkiv i Nordland 25.11.2014, e-post: «saksbehandlers kvittering før publisering av journalposter på nett - Fauske kommune», vedlagt oppsummeringsbrev datert 2.7.2014 fra Arkiv i Nordland: «Oppsummering av arkiv i Nordlands besøk i Fauske kommune 28.11.2013»

Bakgrunn for saken:

Saken var oppe i utvalgets møte 23. september 2014, sak 20/14, hvor utvalget fattet følgende vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

Utvalget ber om en sak til neste møte vedrørende tidspunkt for registrering av post i kommunens postjournal.

I forbindelse med vedtaket har sekretariatet sendt følgende spørsmål til Arkiv i Nordland:

Kontrollutvalget i Fauske skal ha til behandling en sak som angår tidspunkt for føring av brev i kommunens postjournal. Jeg ber i den anledning om råd fra Arkiv i Nordland. Fauske kommune registrerer post i postjournalen når denne kommer til kommunen. Registreringen blir imidlertid ikke synlig i kommunens postjournal før den aktuelle saksbehandleren går inn i fagsystemet og kvitterer på at dokumentet er lest av ham/henne. Bakgrunnen for dette er at saksbehandler skal ta stilling til eventuelt behov for å unnta dokumenter fra offentlighet etter offentleglova. I noen tilfeller kan

det ta tid før saksbehandler kvitterer ut i systemet, og da tar det tilsvarende tid før dokumentet blir synlig i kommunens postjournal.

- Sett i forhold til arkivloven med forskrifter: er kommunens praksis i samsvar med eller ikke i samsvar med gjeldende regler for føring av post?

Arkiv i Nordland har svart følgende i e-post datert 25.11.2014:

Arkiv i Nordland gjorde Fauske kommune oppmerksom på denne problemstillingen under vårt besøk hos dem 28.11.2013 (se side 1 i vedlagte dokument).

Arkiv i Nordland er av den oppfatning at Fauske kommunes praksis for offentlighetsvurdering av inngående post ikke oppfyller kravene i offentleglova. Saksdokumenter er i prinsippet åpne for innsyn så snart de er ferdigstilt eller mottatt, med mindre man har en gyldig lovhjemmel til å unnta dem fra offentlighet (offentleglova §§ 3 og 4). Vanlig praksis i kommuner er derfor at arkivtjenesten foretar offentlighetsvurdering av inngående post og på bakgrunn av denne vurderingen avgjør hvilke opplysninger som skal ut på offentlig journal. Saksbehandler får i slike tilfeller et ansvar for å kontrollere at arkivtjenestens offentlighetsvurdering er korrekt etter saksbehandlers mottak av det journalførte dokumentet. Tilsvarende vil arkivtjenesten ha ansvar for å kontrollere at saksbehandler har satt riktig gradering/tilgangskode på utgående dokumenter og interne notater. Vi presiserer her at også interne notater skal presenteres i journalen dersom det ikke finnes særskilt hjemmel for unntak.

Arkiv i Nordland mener at en slik praksis er forsvarlig, effektiv og ikke minst i tråd med kravene i offentleglovas §§ 3 og 4. Med tanke på at Fauske kommune publiserer fulltekstdokumenter på nett er det spesielt viktig at arkivtjenesten har gode kontrollrutiner for offentlighetsvurdering på plass.

Av vedlegget fremgår det bl.a at kommunen ikke har en arkivplan, noe kommunen skal ha i henhold til krav i arkivforskriften §2-2. Forskriftens ordlyd er som følger:

Eit offentlig organ skal til kvar tid ha ein ajourført samleplan, ein arkivplan, som viser kva arkivet omfattar og korleis det er organisert. Arkivplanen skal også vise kva slags instruksar, reglar, planar m.v. som gjeld for arkivarbeidet.

Arkivforskriften § 1-1 tydeliggjør også ansvarsforhold for arkivarbeidet i et offentlig organ: «I kommunar og fylkeskommunar er arkivansvaret en del av det overordna administrative ansvaret som er tillagt administrasjonssjefen, jf. Kommuneleva § 23.

På spørsmål til Arkiv i Nordland får sekretariatet opplyst at de sendte den vedlagte oppsummeringen til kommunens postmottak 4.7.2014. Jeg har 25. november 2014 gått igjennom kommunens postjournal på nett fra 4.7. 2014 til og med 31.7.2014, og oppsummeringsbrevet synes ikke registrert.

Vurdering:

I forhold til spørsmålet om føring av postjournal så viser den innhentede arkivfaglige vurderingen at kommunens praksis er problematisk. Dette fordi at etter offentleglova § 3 og 4 er saksdokumenter i prinsippet åpne for innsyn så snart de er ferdigstilt eller mottatt. Det synes aktuelt å ta dette opp i et vedtak i saken.

Et annet forhold som bør vurderes tatt opp i vedtak, er at kommunen ikke har arkivplan slik den er pålagt etter arkivforskriften. Som det nevnes fra Arkiv i Nordland er en arkivplan viktig for det daglige arbeid med arkivet, og for ettertidens tilgang til og forståelse av kommunens arkiver.

I tilknytning til saken er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget kl 09.30 for å redegjøre om eventuelle tiltak og endringer som er gjennomført siden sist møte når det gjelder journalføring og arkiv.

Forslag til vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

Kontrollutvalget har innhentet en arkivfaglig vurdering av kommunens praksis for registrering av post i kommunens postjournal. Med henvisning til denne og til offentleglovas bestemmelser om innsyn, mener kontrollutvalget at kommunens praksis må endres slik at dokumenter som ikke er unntatt offentlighet blir åpne for innsyn så snart dokumentene blir ferdigstilt eller mottatt.

Kontrollutvalget viser videre til arkivforskriftens § 2-2 sine bestemmelser om arkivplan, og at krav om arkivplan for kommunen ikke er oppfylt. Utvalget mener det snarlig må utarbeides en arkivplan.

Inndyr 25. november 2014

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Sv: saksbehandlers kvittering før publisering av journalposter på nett - Fauske kommune

Solfrid Marianne Kjærran [solfrid.marianne.kjaerran@nfk.no]

Sendt: 25. november 2014 09:37

Til: Lars Hansen

Kopi: Sveinung Meyer Svendsen [Sveinung.Meyer.Svendsen@Nfk.no]

Vedlegg: Oppsummering av Arkiv i No~1.pdf (45 kB)

Arkiv i Nordland gjorde Fauske kommune oppmerksom på denne problemstillingen under vårt besøk hos dem 28.11.2013 (se side 1 i vedlagte dokument).

Arkiv i Nordland er av den oppfatning at Fauske kommunes praksis for offentlighetsvurdering av inngående post ikke oppfyller kravene i offentleglova. Saksdokumenter er i prinsippet åpne for innsyn så snart de er ferdigstilt eller mottatt, med mindre man har en gyldig lovhjemmel til å unnta dem fra offentlighet (offentleglova §§ 3 og 4). Vanlig praksis i kommuner er derfor at arkivtjenesten foretar offentlighetsvurdering av inngående post og på bakgrunn av denne vurderingen avgjør hvilke opplysninger som skal ut på offentlig journal. Saksbehandler får i slike tilfeller et ansvar for å kontrollere at arkivtjenestens offentlighetsvurdering er korrekt etter saksbehandlers mottak av det journalførte dokumentet. Tilsvarende vil arkivtjenesten ha ansvar for å kontrollere at saksbehandler har satt riktig gradering/tilgangskode på utgående dokumenter og interne notater. Vi presiserer her at også interne notater skal presenteres i journalen dersom det ikke finnes særskilt hjemmel for unntak.

Arkiv i Nordland mener at en slik praksis er forsvarlig, effektiv og ikke minst i tråd med kravene i offentleglovas §§ 3 og 4. Med tanke på at Fauske kommune publiserer fulltekstdokumenter på nett er det spesielt viktig at arkivtjenesten har gode kontrollrutiner for offentlighetsvurdering på plass.

Dersom behov for ytterligere opplysninger, ta kontakt med undertegnede eller rådgiver Sveinung Meyer Svendsen, som har utarbeidet grunnlaget for dette svaret.

Med hilsen
Arkiv i Nordland

Solfrid Kjærran
nestleder
994 96 041/997 44 686

SKU
25.11.14
JNR 17/730
ARK 413
6-1

----- Videresendt av Arnstein Kjelaas/Kultur/Nordland den 18.11.2014 14:32 -----

Fra: Lars Hansen <lars.hansen@salten.no>
Til: "arkiv.i.nordland@nfk.no" <arkiv.i.nordland@nfk.no>
Date: 18.11.2014 13:47
Emne: Til Arkiv i Nordland v/ Solfrid Kjærran

Hei!

Jeg har tidligere (5. juni 2013) fått svar på et generelt spørsmål når det gjelder føring av postjournal. Som tidligere er jeg ansatt i Salten kontrollutvalgsservice, og dermed sekretær for de 9 kontrollutvalgene i Salten. Gildeskål kommune er vertskommune for samarbeidsordningen.

Kontrollutvalget i Fauske skal ha til behandling en sak som angår tidspunkt for føring av brev i kommunens postjournal. Jeg ber i den anledning om råd fra Arkiv i Nordland. Fauske kommune registrerer post i postjournalen når denne kommer til kommunen. Registreringen blir imidlertid ikke synlig i kommunens postjournal før den aktuelle saksbehandleren går inn i fagsystemet og kvitterer på at dokumentet er lest av ham/henne. Bakgrunnen for dette er at saksbehandler skal ta stilling til eventuelt behov for å unnta dokumenter fra offentlighet etter offentleglova. I noen tilfeller kan det ta tid før saksbehandler kvitterer ut i systemet, og da tar det tilsvarende tid før dokumentet blir synlig i kommunens postjournal.

- Sett i forhold til arkivloven med forskrifter: er kommunens praksis i samsvar med eller ikke i samsvar med gjeldende regler for føring av post?

Hilsen Lars

Med vennlig hilsen
Lars Hansen
Sekretariatsleder
Salten kontrollutvalgsservice
Postboks 54, 8138 Inndyr

Oppsummering av Arkiv i Nordlands besøk i Fauske kommune 28.11.2013

Arkiv i Nordland (AiN) v/Solfrid Kjærran og Sveinung Meyer Svendsen besøkte Fauske kommune 28.11.2013. Besøket varte en arbeidsdag og omfattet møter med arkivpersonale. Det ble drøftet en rekke problemstillinger for arkivområdet generelt.

- Arkivtjenesten er organisert under servicetorget. Anne Rita Nilsen er arkivleder. Dette bør dokumenteres formelt. AiN viser i denne sammenheng til arkivforskriften § 2 – 1.
- Kommunen publiserer fulltekstdokumenter på internett. Dette har gitt mindre innsynspågang til arkivtjenesten, samt at publikum er fornøyd. Bare dokumenter i status J kommer på nett. AiN mener at saksbehandlers jobb med å sette status fra M til S bør utgå. I henhold til offentleglova § 3 og § 4 er saksdokumenter i prinsippet åpne for innsyn så snart de er ferdigstilt eller mottatt, så fremt man ikke har en gyldig lovhjemmel til å unnta dem fra offentlighet. Dette innebærer at offentlighetsvurderingen må foretas uten ugrunnet opphold. AiN anbefaler derfor at arkivtjenesten foretar offentlighetsvurdering av saksdokumenter.
- I henhold til offentlegforskrifta § 6 skal det ikke være mulig å få treff på personnavn i innførsler i den offentlige elektroniske postjournalen som er eldre enn ett år hos organ som er omfattet av OEP-ordningen. Selv om kommuner ikke er omfattet av OEP-ordningen bør disse forholde seg til det samme prinsippet. Jo lengre tidsrom journalen ligger tilgjengelig på internett, jo bedre legges muligheten til rette for å sammenstille opplysninger om enkeltpersoner.
- Saksarkiv (WebSak)
 - Kommunen har hatt sak-arkivsystemet WebSak siden 2002. Kommunen har ikke fullelektronisk arkiv, og har dermed pr definisjon papirarkiv. Alt som kommer inn til kommunehuset skannes, men ikke det som går til skolene. Journalbasen har blitt periodisert én gang. Kommunen skriver ut journalen fra WebSak månedlig.
 - Kommunen har spesielle elevmapper i WebSak. Disse mappene vedgår barn som har enkeltvedtak knyttet til seg. Det er opprettet én arkivdel for hver enkelt skole. Arkiv i Nordland anbefaler én arkivdel for elevmapper i hver kommune.

- Kommunen må utarbeide rutiner for avslutting av saker.
- Kommunen trenger ikke å ha kopibok så lenge alle utgående saksdokumenter ligger i WebSak. Dato for avslutting av kopibok dokumenteres i arkivplan. For andre fagarkiv må man ha komplett kopibok i papirform. Dette i henhold til arkivforskriften § 3 – 9 og forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver § 3 – 4. Eksisterende kopibøker må innbindes.
- **Innføring av fullelektronisk arkiv**
 - Det er flere argumenter som taler for å innføre fullelektronisk arkiv. Man unngår tidsbruken som går med til å distribuere arkivdokumenter fysisk internt i organisasjonen (utlån osv.). Man slipper kostnader forbundet med oppbevaring av papir. Arkivtjenesten kan da i større grad prioritere opplæring av saksbehandlere i bruk av arkivsystemet. Fauske kommune benytter seg lite av muligheten til å sende interne notat via WebSak. I stedet sender de papirer mellom ulike enheter. Ved innføring av fullelektronisk arkiv i hele kommunen vil muligheten til å sende interne notat via WebSak være ressursbesparende sammenlignet med dagens praksis.
 - Ved innføring av fullelektronisk arkiv må man foreta et skarpt periodeskilte. Det er mulig å innføre fullelektronisk arkiv i én og én arkivdel, men dette vil gjøre overgangen langvarig.
 - Ved fullelektronisk arkiv er det normalt å oppbevare de skannede dokumentene en viss periode før makulering.
 - Ved overgang til fullelektronisk arkiv er rutiner og opplæring av stor betydning. I et fullelektronisk arkiv dreies arkivtjenestens rolle mer over mot opplæring og kvalitetssikring av arkivet.
 - Fauske Eiendom KF opprettes med virkning fra 1.1.2014. De skal kjøpe arkivtjenester fra kommunen. Kommunen har planer om å opprette en egen arkivdel for KF. Det anbefales imidlertid en egen journalbase for det kommunale foretaket, hvor blant annet flere arkivdeler kan inngå.

●

- Kommunen må utarbeide en arkivplan. Dette er et krav i henhold til arkivforskriften § 2-2. Arkivplanen er en oversikt over kommunens organisering og arkivmessige forhold. Her nevnes arkivansvar, arkivrutiner og oversikt over arkivmateriale. Arkivplanen er dermed viktig både i det daglige arbeid og for ettertidens tilgang til og forståelse av kommunens arkiver. Arkivplan.no er et elektronisk verktøy som AiN anbefaler at kommunen benytter til utarbeidelsen av en arkivplan - ta kontakt med AiN for tilgang.
- Kommunen er tilknyttet Kommunearkivinstitusjonenes Digitale RessursSenter SA (KDRS) gjennom medeierskapet sitt i Interkommunalt arkiv Nordland. KDRS skal fungere som depot for elektroniske arkiver fra kommunene. Arkiv i Nordland vil publisere nye rutiner for avlevering av elektronisk arkiv på våre nettsider.

Bodø, 2.7.2014

Solfrid Kjærran

nestleder

Sveinung Meyer Svendsen

rådgiver